

Mig og Superman

En tegneserienørds bekendelser

Af Morten Lykkegaard

Jeg må hellere krybe til bekendelse fra starten: Jeg er tegneseriefan. Jeg er en af de dér lyssky eksistenser, der kryber rundt i støvede kælderrum på jagt efter underlødige, kulørte hæfter spækket med heltemodige, spandexklædte superhelte. Hæfter med hårrejsende forsider prydet af Batman, der i sin iver efter at banke alle mørkets kræfter til plukfisk, endnu engang er endt i armene på humørbomben Jokeren. Eller Spider Man, der hujende svinger sig tværs igennem New Yorks skyskrabere på vej mod endnu en megaloman superskurk, der under morgentoiletten fik den strålende idé at erobre hele universet. Men for satan, hvor har det været svært at vokse op med sådan en lidenskab! Det er næsten som at være pædofil eller blotter. Man lever i evig synd og skam og slæber sig kuert igennem skyggerige på skyggerige – for findes der noget værre for en hormonforstyrret *teenager in love* end at blive snuppet med et odiøst superhelte-hæfte mellem hænderne af sit livs udkårne?

Som barn var det selvfølgelig ikke noget problem. Alle raske drenge elsker en god gang superhelteri. Superman plumper galant ned fra himlen i gnistrende rødt og blå og lammetæver den ene ubarberede slyngel efter den anden – og lidt til venstre for ham kommer Batman susende med lodrette rottehaler og en kappe, som Robbie Williams ville have givet sin højre arm for, og uddeler råt bankekød, så fuglene synger. Kapouw! Fmupf! Doink!! Det er en sang for guderne, og alle friske drenge klapper saligt med i deres små hænder.

I min barnlige begejstringsrus gik jeg endda så vidt,

at jeg i tredje klasse fik min mor til at sy mig en Supermandragt. En dag, jeg skulle have gymnastik, glemte jeg selvfølgelig at tage den af under tøjet. Så var der ikke længere noget at gøre. Alle vidste det: Den lille splejsede purk, jeg dengang var (det er jeg stadig), var i virkeligheden verdens stærkeste og ædleste forbryderbekæmper. I mit eget stille sind havde jeg efter den afsløring pludselig meget svært ved at gå i fred. Udenfor fortsatte verden som den plejede.

Tegneserier og teenagere

Men en dag kom puberteten bragende ind fra højre. Min stemme gik i falset, et bjerg af bumser skød frem over hele ansigtet og min næse fik akut storhedsvanvid og forviste med hård hånd alle andre ansigtstræk til et liv i skygge. Alt handlede nu om piger, fester og Simon le Bon-hår. Mænd i stramt gummi var yt – og sund og socialt veltilpasset, som jeg var, droppede jeg selvfølgelig alle mine drømme om at redde universet og satte i stedet mine sølle kræfter ind på at score klassens brunøjede skønhed (det lykkedes aldrig).

De stakkels tegneserier blev uden nåde smidt ned i kælderens fugtige mørke. Der fik de så lov at ligge et par år, indtil jeg som 14-årig – hvor jeg ellers for længst var lullet ind i den vrangforestilling, at jeg blot var en helt almindelig liderlig og festglad teenager – snublede over et *Hulk*-blad i den lokale kiosk. Forsiden viste bare dette store, brølende og – ikke mindst – grønne monster. Egentlig var det ikke noget særligt. Men det var tegnet af John Byrne. Fantastiske, fænomenale,

Skribenten som barn.

forrygende John Byrne, som jeg huskede så godt fra de gamle *Projekt X*-hæfter, jeg havde pløjet igennem som 11-årig. Jeg forlod med en let skælven kiosken – uden tegneserien! Det var simpelthen for pinligt. Flere gange tog jeg tilløb til hurtigt at smide en tier og så ellers spæne ud af butikken, inden den nydelige 16-årige blondine, der i al sin struttende pragt stod og tronedede bag disken, fik tid til at studse nærmere over min utilgivelige gerning. Men modet svigtede hver gang mine hænder skulle til at tage bladet i hånden. Jeg tog sønderknust hjem og tænkte situationen igen. Det var en nødsituation. Intet mindre. Og noget måtte gøres. Der måtte søges råd hos familien. Min egen hermetisk lukkede 'circle of trust'. Herfra slap ingen informationer ud. Ellers vidste min servile lillesøster udmærket, at der vankede en straf af gammeltestamentlige dimensioner. Så hun blev fluks ekspederet ned i kiosken, så storebror endelig kunne få fingrene i de gyldne sider.

Dr. Jekyll & Mr. Hyde

Og så indledte jeg ellers det dobbeltliv, der har fulgt mig helt op til i dag. Et liv, hvor jeg blandt venner gav

indtryk af at være et velbegavet ungt menneske, der nød de højere luftlags kulturtilbud. Jeg læste interesseret Jens Christian Grøndahls seneste epos og veg aldrig tilbage for at tage et smut forbi gallerierne og tjekke det sidste talentfulde knopskud på den danske kunstscene (der var gratis øl).

Men indeni led jeg. Meget lidt af det, jeg forbrugte af kulturgodter, gik så rent i hjertet på mig som barndommens spraglede helte. Når jeg endelig var alene, tog jeg skyldplaget en tegneserie op fra en af de kasser, der stod skjult bag min seng, og gav mig hen til et par sorgløse timer, hvor jeg vellystigt dansede hen over de handlingsspækkede, overdådigt tegnede sider.

Alting i tegneseriernes verden var så direkte, så ligetil – uden alt det postmodernistiske pseudo-tingeltangel, som så meget af den respekterede kulturscene var belemret med. Anæmiske skriblerier, der handlede om subjektets fesne status i kølvandet på... ja, hvad egentlig? Næh, så hellere Jack Kirbys monumentale heltefigurer, der i deres sindssyge akrobatik trodsede alle rimelighedens grænser for anatomi. Eller Frank Millers syreskarpe kompositioner, der kunne skære et

sekund op i seks nervepirrende frames, som ætsede sig ind på nethinden. Hele denne syndflod af historier med underligt udseende mænd, der kastede sig ud i det ene drabelige slagsmål efter det andet med groteske væsner som Muldvarpemanden, Doktor Doom og – ej at forglemme – Mr. Mxyzptik (udtales Mix-yez-pit-lick!) – en uendeligt irriterende grøn dværg, der slynges tilbage til den femte dimension, hver gang hans navn udtales bagfra! Jeg slugte det alt sammen råt. Og kunne slet ikke få nok.

Tegneserier og populærkultur

Nu har jeg så været så uheldig at gå hen og passere de tredive. Tegneserier burde for længst være blevet en 'thing of the past'. Men aldrig har jeg set så mange tegneseriefigurer flimre for mine øjne. Hollywood slynger den ene digitaliserede blockbuster efter den anden ud. *Spider-Man*, *X-Men*, *Sin City*, *Batman*, *Hellboy*, (og de mindre heldige) *Hulk*, *Daredevil*, *Fantastic Four*, *Catwoman* og *Elektra*. Og pludselig er det faktisk helt okay at falde i svime over Spider Mans pubertære neuroser eller Wolverines millimeter-korte lunte.

Tegneserier er blevet cool, en integreret del af populærkulturen og vores moderne selvforståelse. Selvfølgelig skal man stadig kaste et enkelt nervøst blik over skulderen, før man vover sig ned i den lokale tegneseriebutik. Men alt i alt er det blevet langt mere smertefrit at give sig sin indre tegneserienørd i vold. Næste trin skulle så være at tildele tegneserien den æresmedalje, der hedder kunst. Men her stopper

legen efter min mening. For guds skyld! Det befriende ved tegneserier er jo netop, at de ikke skal tage højde for sådanne vederstyggeligheder. Tegneserier er en ublu hyldest til den barnlige fantasi, der stadig lever videre i os. Derfor bliver tegneserier aldrig seriøs kunst – og derfor må vi fortsat sende vores stakkels små søskende ned i den lokale kiosk, når vi trænger til en ordentlig røvfuld mænd i stramt gummi.

Morten Lykkegaard er cand. mag. i litteraturhistorie og moderne kultur, og har oversat tegneserier for forlaget G. Floy Studio. Han fungerer nu som klumme-skribent for magasinet KBH.